

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1 Přehled problematiky práce s Neslyšícími	21
1.1 Úvod do problematiky	22
1.2 Stručná historie sociálního statusu a vzdělávání Neslyšících	24
1.2.1 Úvod do historického vývoje reflexe hluchoty	24
1.2.2 Pohled na Neslyšící ve starověku a středověku	25
1.2.3 Počátky systematického vzdělávání Neslyšících	26
1.2.4 První veřejné školy a vývoj manuální metody	28
1.2.5 Orální metoda	30
1.2.6 Kombinovaná metoda	32
1.2.7 Neslyšící pedagogové	32
1.2.8 Triumf orální metody	33
1.2.9 Situace na území Čech a Moravy	35
1.2.10 Renesance znakového jazyka v zahraničí	36
1.3 Specifika kultury, komunity a jazyka Neslyšících	38
1.3.1 Dva pohledy na absenci sluchu	38
1.3.2 Charakteristika kultury Neslyšících	41
1.3.3 Znakový jazyk	44
1.3.4 Jazyk, myšlení a smysl pro abstrakci	47
1.4 Problematika seberealizace Neslyšících	51
1.4.1 Profese a zaměstnání	51
1.4.2 Hudebně-dramatická výchova	52
1.4.3 Umění jako výraz touhy po komunikaci a seberealizaci	53
1.4.4 Divadlo jako možnost definování a prezentace identity Neslyšícího	54
1.5 Shrnutí problematiky Neslyšících	62
2 Teoretický základ pro tvůrčí práci s rytmem	65
2.1 Univerzálnost fenoménu <i>rytmus</i>	66
2.2 Sémantika pojmu <i>rytmus</i>	68
2.2.1 Časoměrnost	68
2.2.2 Pravidelnost a změna	68
2.2.3 Vztah metra a rytmu	69
2.2.4 Stavební prvek inscenace	70
2.2.5 Kompromis a provokace	71
2.2.6 Působení rytmu	72
2.2.7 Otázka optické a hmatové percepce rytmu	73
2.2.8 Shrnutí sémantiky rytmu a její využití v rámci výzkumu	75
2.3 Přírodní rytmus jako zdroj inspirace pro tvůrčí práci s rytmem	77
2.3.1 Symptomatické struktury přírodních rytmů	77
2.3.2 Rytmus těla	78
2.3.3 Pozorování a nalézání rytmů v přírodě	79

2.4	Otázka vrozených vloh a získaných dovedností	80
2.4.1	Smysl pro rytmus	80
2.4.2	Třístupňový postup práce	81
2.4.3	Smysl pro abstrakci	82
2.4.4	Motorická schopnost	85
2.5	Přesnost vs. její porušení aneb <i>rubato</i>	88
2.6	Shrnutí teoretické reflexe rytmu	91
3	Vybrané metody práce s rytmem	95
3.1	Úvod do praktické části výzkumu	96
3.2	Příprava na práci s rytmem: pozorování a napodobování rytmů života	97
3.2.1	Tělesný rytmus	97
3.2.2	Pozorování a napodobování rytmu okolí	100
3.3	Práce s předmětem	103
3.3.1	Estetický a sociální přínos práce s předmětem	103
3.3.2	Cvičení a tvůrčí úkoly s předměty	103
3.3.3	Volba předmětu	107
3.4	Inspirace výtvarným uměním	108
3.4.1	Význam vizuálna v jevištní tvorbě – teorie a praxe	108
3.4.2	Práce s obrazy, liniemi a tvary	111
3.4.3	Práce s barvou	114
3.5	Tělesné napětí a rytmus emocí	117
3.6	Práce s metricky vázanými strukturami	121
3.6.1	Možnosti vizualizace metra	121
3.6.2	Tělesná perkuse a hra na nástroje	123
3.6.3	Práce s pauzou	126
3.6.4	Pohybová synchronie	128
3.7	Práce se znakem	130
3.7.1	Prstová abeceda a práce s asociacemi	131
3.7.2	Hra s textem, hra s významy	132
3.8	Inscenace <i>Deník cizinky</i> – případová studie	134
3.8.1	Práce se Salgadovými fotografiemi	135
3.8.2	Hledání pohybového výrazu pro představení ve snech	138
3.8.3	Žonglování jako rozhovor	139
3.8.4	Papírová krabice jako hlavní rekvizita	141
3.8.5	Rytmizace těla jako součást hereckého výrazu	143
3.8.6	Práce s textem	145
3.9	Několik závěrečných slov ke třetí kapitole	149
	Závěry	151
	Doslov	156
	Seznam vyobrazení	157
	Použitá literatura	159
	Resumé	167
	Summary	168
	Příloha 1	169
	Příloha 2	176